

D. THOMAE AQVINATIS, CATENA

IN EVANGELIVM SECUNDVM MATTHEVM

CAPUT PRIMUM.

Via aciem hominis Mattheus significat, quia de homi
ne exorsus est scribere, dicens: *Liber generationis.*

R A B A. Q uo exordio satis ostendit generationem
Chriti secundum carnem crucifite narrandum.

CHR Y. Iudeus enim euangelium scriptum, quibus superfluum

erat exponere diuinitatis naturam, quā con-

grisebat, necessarium autem fuit eis mythe-

riū incarnationis ostendere. Iohannes autē cū

gentilium euangelium scripsit, quia non co-

gnoscebant sī Deus filius habet id eo nece-

sarium fuit primum illis ostendere, quia est filius Dei deusindein

qua carnem suscepit. R A B A. Cum autem parvum libri parti-

culam reget generatio dixit: *Liber generationis.* Consecutu-

do enim hebreorum est ut voluminibus ex eorum principiis im-

ponant nomina, ut et Genes. G L O. Planior autem sensus est

est. Hic est liber generationis, sed hic est mos in multis, ut Visio

Iisaiā, subaudiatur, sic dicitur. Generationis autem singulariter dicitur,

quānum multe per ordinem repertūr, quia propter Chrifti ge-

nerationem ceterū hinc inducuntur. R E M I. dicit autem: *Liber*

generationis Iesu Christi, quia nouerat scriptum esse. *Liber*

generationis Ad x, & id eis sicut scriptum est, ve opponebat librum li-

brio, Adam nouum, Ad veteri, quia omnia per ipsum sunt refau-

rat, quae per illum sunt corrupta. H I E R. In Isaiā autem legi-

mus: *Generationem eius quis enarrabit?* non ergo pateretur euani-

gellatim prophetae esse contrarium, ut quod illi impossibile dixit

elle affat, hic narrare incipiatur, quia ibi de generatione diuinita-

tis, hic de incarnatione dicuntur. C H R Y. in hom. Nec tamē

parva efflēs te audire habens generationem, et enim val-

deut mirabile, quod inseparabilis Deus ex muliere nasci digna-

tus est, & habere progenites David, & Abraham. R E M I. Si

autem aliquis dixerit, quia propheta dicit: *nascitur humanitas*,

dixit enim respondeendum. Nullus generationem illi narravit,

sed parrus, quia Mattheus, & Lucas. R A B A. In hoc autem,

quod dicit: *Iesu Christi regalem* & *facerdotalem* in eo exprimit

dignitatem: nā Iesu, qui nominis huius praesagium preulit: pri-

mus post Moyen in populo Israel ducatum tenuit: Aaron vero

mythico confutatus vnguento, primus in lege tenet: Aaron vero

vnguento praefabat Deus illis, qui in reges, vel facerdotes vng-

ebantur, hoc prædicti spiritus sanctus homini Christo addita

expiatione. Spiritus enim sanctus purificavit, quod de Maria virgi-

ne in corpus salvatoris profecit, & hæc est vñctio corporis salua-

toris quare Christus est appellatus. C H R Y. super Matthei.

Quia vero impia prædictio Iudorum negabat Iesum de David

seme esse natum, subdit: *filii* David, *filii* Abraham. Quare autē

non sufficiat dicere illum filium Abrahā solius, aut David soli-

ius: quia ad ambos de Christo nascituro ex eis promissio fuerit

& ea ad Abraham quidem sic: Er in tuis seminibus benedictus omnes

gentes terra. Ad David autem ita: De fructu vertis tui ponam su-

per fedem tuam. Ideo ergo vtriusq; filium dixit, vt verius sit:

promissiones in Christo adimplentes ostenderet, deinde, quia Christus

dignitas fuit habitus rex, propheta, sacerdos. Abraham

propheta fuit & sacerdos, factus fuit Deus ad illo dicit in Ge-

nef. Accipe mihi vacca rufam, sicut ait aīs ad Abimelech de illo,

Propheta est & orabit pro te. David rex fuit & propheta: sacer-

dos autem non fuit. Ideo ergo amborum filius nominatus est, vt

vtriusq; patris triplex dignitas originali iure recognoscetur in

Christo. A M B R O. super Lucam: Ideo etiam duos generis au-

tores elegit, vñnum de cognitione populorum, promissum ac

cepit, alterum quia de generatione Christi oraculum consecutus est,

& ideo licet sit origine successione posterior, prior tamen descri-

bitur, quia plus est promissum accepisti de Christo, quam de eccl-

eis, quia est per Christum, postor est enim qui saluat, ex quo saluat.

H I E R O. Ordo etiam propterus, sed necessario commuta-

tus. Si enim primum posuisset Abraham, & postea David, rursum

reperendus fuisset Abraham, & generations series texeretur.

C H R Y. super Matthei. Altera ratio est, quia regni digni-

tate maior est quam natura: nam & Abraham precedebat in tem-

po, David precedebat in dignitate. G L O. Quia vero ex hoc

F titulo apparet totum hunc librum conscribi de Iesu Christo, ne

cessarium est præcognoscere quid sit sentiendum de ipso, sic enim

melius exponi poterunt, qui in hoc libro de eo dicuntur.

A V G. de que Euang. Error autem hereticorum de Christo tri-

bus generibus terminatur, aut de diuinitate, aut de humanitate;

aut de virtutē, falluntur. A V G. de here. Che-

runt ergo, & Ebion Iesum Chrifum ho-

minem tantum fuisse

dixerūt, quos fecerunt

Paulus Samothrenus,

Christum nō semper

fuisse sed eius in ulti-

mum ex quo de Maria nat-

uit.

Cap. 8. 10.

44.45.

SANCTVM IESV CHRISTI

EVANGELIVM SECUNDVM MATTHAEVVM

CAPUT PRIMUM.

Iber generationis Iesu Christi filij David: filij Abraham.

G et affectus nec enim aliquid amplius quam homini putat, & hæc

heresis postea a Photino confirmata est. A V G. contra hereticos.

Iohannes autem apostolus iustus infamia longe ante spiritu-

sancto conspiciens, cum alto imperio foro demeritum habeat vocis

præconio excitari dicens: In principio erat verbum. Et ergo quod

in principio erat apud Deum, non reinqutitur in nouissimo tempore.

Pater gloriā me illa gloria, quam habui apud te p̄ficiūm mun-

dūs fieret. audiat Photinus cum gloriā ante principium posside-

re. A V G. de here. Nestorii autem peruerterunt, ut hominem

tantummodo ex beatissima Maria virginē genitum prædicaret, quem

verbum Dei non invitaret personē, & in societatem separabilem

recipiserit, quod catholiconāres nequaquam ferre potuerunt.

CYRILVS ALEX. At enim apostolus de vnguento, quod

cum in forma Dei esset, non rapinam arbitriis est esse ex aqua-

lem Deo. Quis est ergo ille qui est in forma dei? aut quomodo exi-

naturus est, & descendit ad humilitatem secundum hominis for-

mat? Et quid si prædicti heretici in duo diuidentes Christū,

idei in hominem & verbum, hominem dicunt fulminisſe exinan-

tionem, separantes ab eo Dei verbum p̄ficiūdūm est, & aqua in

forma & in qualitate intelliguntur, & fuit patris fuit exinan-

itus fulminisſe modū. Sed nihil creaturā est, si secundum propriā

intelligatur naturam in patris qualitate: quomodo ergo exinan-

itus dicitur, & ex qua eminētia vt esset homo defendit. Aut quo

modo intelliguntur aſſumpſiſe tamquam non habens in principio

formā formā? Sed aut quod verbum patris quale exsistens habi-

tatur in homine nato per mulierem. Et hoc exinanitio. Certe

audio filium dicentem sanctis Apostolis. Siquis diligēt me, verbū

meum custodit. Audi quomodo in eis qui sedilunt, & sibi & fibi

cohabitare dixit deum patrem? Putas ergo ipsum exinanitum,

& vacuatum, & datum & seruū & seruī formā accepisti; quia in dilige-

ntiū se animabus facit mansionem. Quid autem spiritus habitan-

tans in nobis putatis, & ipsi humanitas dispensationem adimpleret?

A B B A S. Ifidorus ad archip. Verum ne viuenter an numerū, vñnam ad quod viuenter intendunt dicimus, quia illi

qui Deus erat, humili loqui & dispensatiūm simili & vtile

est, & nihil inutiliō natura preuidat. Eius vero qui homo

est, dñm & supernaturalia quædam loqui funim̄ preuiſio-

nisi malitiam: regi quidem licet etiā & humiliſerē aget, militi

vero non licet imperiales voces emittere. Si ergo Deus erat hu-

manus, etiā humili locū habent. Si vero hominē tantū erat, excel-

la non habent locū. A V G. de here. Sabellii discipuli Noe qui

petibit, qui dicebat Chm cuncte & patre & spiritu sanctū.

Epist. 41.

Cap. 41.

A V G. contra hereti. Huic autem infamis furoris audaciam

celestium testimoniorum autoritatem frenabo, ad demonstrandam

propria fuitus filii personam, non illam, quia homini suscep-

tu congrue cauillatur aſſumens sed illa in medium proferens teſti-

monia, que sine vlo anciptis intelligentie ſcrupulo diuinitatis eius competet: omnes pariter conſentirunt. In Genē enim Deū

dixisse legitim: Faciamus homini ad imaginē & ſimilitudinem noſtrā. Ecce pluraliter dicit. Faciamus, aliud videlicet iudicās ad quem loquentis fāctus est ferro. Si vñus est, ad imaginē ſuam fe-

cifē diceretur, nunc aut alijs & alterius imaginē aperitus feciſſe

deficitur. G L O. Alij vero, veram Chrifū humanitatē ne-

gaerunt. Valentinus enim dixit, Chrifū à patre misſum spiri-

tuale vel celeſte corpus atculiſſe, nihilq; aſſumpſiſe de Maria virgi-

ne: sed per illam tanquā per riuum, aut fitulam fine aſſumpſa car-

ne tranſiſſe. Nos aut̄ non idee credimus natūrā ex Maria virgine, &

alter in vera carne exiſſere atq; hominibus apparere non posse:

fed